CONSELL REGULADOR ANDORRÀ DEL JOC

Memòria d'activitats del Consell Regulador Andorrà del Joc

Any 2022

30 de desembre del 2022

Índex general

1. Introducció 4

2. Desenvolupament normatiu i reglamentari 5

i. Reglament de les llicències de les classes I i J per a l'operador del casino i per a l'operador del bingo 6

ii. Reglament del casino de joc 8

iii. Reglament del joc del bingo 8

iv. Reglament d'estructura organitzativa, funcionament i règim intern del Consell Regulador Andorrà del Joc 9

v. Reglament del joc d'apostes 10

3. Gestió, instrucció i atorgament de llicències d'explotació de jocs d'atzar 11

i. Llicència de classe A 12

ii. Llicència de classe B 14

iii. Llicències de classe E 15

iv. Llicències de classe F 17

v. Llicències de classe G 19

vi. Llicències de classe H 21

vii. Llicències de classe I 22

viii. Llicències de classe J 24

ix. Atorgament de permisos d'explotació d'equipaments de jocs d'atzar 25

4. Servei d'Inspecció del Consell Regulador Andorrà del Joc 26

5. Interdiccions d'accés al joc d'atzar 27

6. Convenis de Loteries 29

7. Comissions específiques 31

8. Implantació de la legislació en matèria de protecció de dades personals 33

9. Implantació de la legislació en matèria de contractació pública 33

10. Projectes previstos per a l'any 2023..... 34

1. Introducció

Mitjançant aquesta memòria, el Consell Regulador Andorrà del Joc pretén posar de manifest l'activitat desenvolupada en l'acompliment de les seves funcions i competències, així com la consumació de diversos dels projectes i objectius previstos per a aquest any 2022. La presentació de la memòria d'activitats del Consell Regulador Andorrà del Joc (d'ara endavant, "el CRAJ") persegueix seguir les disposicions de l'article 79, apartat segon, de la Llei 4/2021, del 22 de març, de text consolidat de regulació dels jocs d'atzar.

L'any 2022 ha estat un any rellevant pel que respecta a l'activitat desenvolupada quant a l'atorgament de les llicències que autoritzen la pràctica i l'explotació dels jocs d'atzar regulats, en funció de la seva comercialització o distribució i de les activitats professionals vinculades. Cal destacar que, per primera vegada des de l'entrada en vigor de la Llei de regulació dels jocs d'atzar al Principat d'Andorra, s'ha procedit a l'atorgament de les llicències de classe H, que autoritzen la distribució comercial de jocs d'atzar pur de sorteig i presortejats, i en particular les loteries, en els espais físics fixos, de forma accessòria a la seva activitat principal.

Així mateix, s'ha de destacar el desenvolupament reglamentari dut a terme durant l'any 2022, que consisteix en l'elaboració dels texts següents: el Reglament de les llicències de les classes I i J per a l'operador del casino i per a l'operador del bingo; el Reglament del casino de joc; el Reglament del joc del bingo; una

modificació del Reglament d'estructura organitzativa, funcionament i règim intern del Consell Regulador Andorrà del Joc, i, finalment, el Reglament del joc d'apostes.

Resulta d'una importància especial assenyalar que el CRAJ ha continuat les accions de negociació amb les anomenades entitats històriques, entitats públiques i privades que fins a l'entrada en vigor de la Llei comercialitzaven els seus productes de joc al Principat d'Andorra, centrant-se principalment en la negociació del conveni marc amb la Organización Nacional de Ciegos Españoles (ONCE) i la represa de les negociacions amb Loteries de Catalunya (LC).

Les activitats més destacades, esmentades en aquesta introducció, així com les de caràcter més usual, desenvolupades pel CRAJ, seran objecte d'una exposició més detallada al llarg dels diferents punts que configuren aquesta memòria.

2. Desenvolupament normatiu i reglamentari

Reprenent el que es va exposar en la darrera memòria, en relació amb el projecte de modificació de la Llei de regulació dels jocs d'atzar, tot i que en memòries anteriors ja es recollia aquesta previsió, no és fins l'any 2021 que, d'acord amb les reiterades modificacions dels textos legals en matèria de jocs d'atzar i l'experiència adquirida en el decurs dels darrers anys quant a la gestió i l'atorgament de llicències, així com l'evolució en l'explotació dels jocs d'atzar

autoritzats, es considera la necessitat de modificar i adaptar el text a la realitat econòmica i social del Principat d'Andorra, amb una harmonització de conceptes jurídics i procediments en matèria de jocs d'atzar i una reorganització estructural de la Llei.

Aquest Projecte de llei dels jocs d'atzar s'aprovà per acord del Consell d'Administració del CRAJ, en la sessió ordinària del 27 de gener del 2022, i actualment en resta pendent l'aprovació pel Govern i la posterior tramesa al Consell General.

En seguiment del desplegament reglamentari dut a terme pel CRAJ els darrers anys, i amb la finalitat de seguir donant compliment a les disposicions establertes en la Llei, el Govern ha aprovat aquest exercici 2022, a proposta del CRAJ, els textos reglamentaris que s'exposen a continuació.

i. Reglament de les llicències de les classes I i J per a l'operador del casino i per a l'operador del bingo

La disposició addicional primera de la Llei determina que per atorgar les llicències de les classes I i J cal desenvolupar per la via reglamentària les modalitats de presentació i d'examen de les sol·licituds de llicència; les aptituds i els certificats requerits per obtenir una llicència de classe I; la targeta d'identificació que acompanya la llicència de classe I; les modalitats de vigilància i control dels jocs

d’atzar vinculats a les llicències de classe J en particular, per un sistema informàtic apropiat, i, finalment, el procediment per a la certificació de les mesures de control i homologació dels equips de jocs d’atzar.

D’acord amb el mandat legislatiu, per decret de data 13 de desembre del 2017 el Govern aprovà el Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l’operador de la categoria 2: bingo. Aquest Reglament es va desenvolupar únicament i exclusivament per a l’operador de la categoria 2, persona jurídica que, de manera exclusiva, explota els serveis de jocs de bingo, de màquines de videobingo i de màquines recreatives amb premi programat de forma presencial.

Atesa la necessitat de regular l’explotació de les llicències de les classes I i J també per a l’operador de la categoria 1, persona jurídica que, de manera exclusiva, explota els serveis de jocs mixtos d’atzar i habilitat, d’apostes de contrapartida, de taula, tant de cercle com de contrapartida, i de màquines d’atzar oneroses de forma presencial en un casino, tenint en compte les característiques de les dites llicències es considera convenient desenvolupar en una única norma les disposicions aplicables a ambdós operadors, el de categoria 1, casino, i el de categoria 2, bingo. El nou Reglament s’aprovà mitjançant el Decret 223/2022, de l’1 de juny del 2022, i es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d’Andorra* el 8 de juny del 2022.

ii. Reglament del casino de joc

Mitjançant el Decret de data 23 de novembre del 2016, que es desenvolupà de conformitat amb les disposicions de la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar, s'aprovà el Reglament del casino de joc.

Tal com s'exposa en el punt precedent, la necessitat de regular l'explotació de les llicències de les classes I i J, també per a l'operador de la categoria 1, casino, compilada en una única norma aplicable a ambdós operadors, comportà l'adaptació del Reglament del casino de joc a les noves disposicions del Reglament de les llicències de les classes I i J per a l'operador del casino i per a l'operador del bingo. Així doncs, mitjançant el Decret 224/2022, de l'1 de juny del 2022, s'aprovà el nou Reglament del casino de joc, que es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 8 de juny del 2022.

iii. Reglament del joc del bingo

El projecte de modificació del Reglament del joc del bingo, del 28 de desembre del 2016, que cercava una modificació puntual del text a fi d'adaptar-lo a les circumstàncies actuals, principalment quant a l'evolució i la innovació tecnològica, havia conclòs a finals del 2020, però l'aprovació restà pendent per la situació de les sales de bingo. Per aplicació de les mesures excepcionals adoptades en el marc de la situació de pandèmia, van haver d'estar tancades temporalment, fins a

mitjans del mes de juny del 2021, quan es reconsiderà reprendre novament l'anàlisi i la revisió del text, així com la consulta de certs paràmetres de caràcter tècnic amb el sector. Finalment, s'aprovà la modificació del Reglament del joc del bingo mitjançant el Decret 45/2022, del 2 de febrer del 2022, que es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 9 de febrer del 2022.

Nogensmenys, la regularització de l'explotació de les llicències de les classes I i J, també per a l'operador de la categoria 1, casino, reiteradament referenciada, afectà diferents disposicions del Reglament del joc del bingo i de la seva modificació, i va ser necessari actualitzar-lo. El nou text s'aprovà mitjançant el Decret 222/2022, de l'1 de juny del 2022, i es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 8 de juny del 2022.

iv. Reglament d'estructura organitzativa, funcionament i règim intern del Consell Regulador Andorrà del Joc

Amb l'entrada en vigor del Decret 205/2021, del 16 de juny del 2021, d'aprovació del Reglament regulador del Servei d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc, es van derogar expressament els preceptes continguts en la secció primera (*Procediment de control d'operadors i d'establiments de jocs d'atzar*) i en la secció segona (*Procediment de sanció*) del capítol segon (*Procediments*) del Decret d'aprovació del Reglament d'estructura

organitzativa, funcionament i règim intern del Consell Regulador Andorrà del Joc, del 10 de juny del 2015.

Amb motiu de la derogació de les disposicions esmentades, esdevingué necessari actualitzar aquesta norma reestructurant-ne el contingut amb una harmonització legal dels preceptes, recollint aspectes com ara l'organització administrativa i definint els òrgans rectors i les seves funcions, el seu règim econòmic, els diferents procediments potestat i competència del regulador del joc i, finalment, els principis i valors deontològics dels membres del Consell, del personal adscrit a l'entitat i dels membres de les comissions específiques. El nou Reglament d'estructura organitzativa, funcionament i règim intern del Consell Regulador Andorrà del Joc s'aprovà mitjançant el Decret 385/2022, del 28 de setembre del 2022, i es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 5 d'octubre del 2022.

v. Reglament del joc d'apostes

La llicència de classe A autoritza l'explotació d'un casino en el territori del Principat d'Andorra, i solament permet l'explotació de jocs mixtos d'atzar i habilitat, d'apostes de contrapartida, de taula, tant de cercle com de contrapartida, i de màquines d'atzar oneroses, de forma presencial.

Atès que els jocs mixtos d'atzar i habilitat, així com les apostes de contrapartida, no havien estat objecte del desplegament reglamentari dut a terme en matèria de

jocs d'atzar, i que per mandat legislatiu s'estableix la determinació per via reglamentària dels tipus de joc d'atzar autoritzats, les seves funcions i les condicions en les quals aquests jocs d'atzar poden ser oferts al públic, fent atenció a les modalitats de jocs d'atzar autoritzades segons el tipus de llicència, l'import màxim de les apostes, la naturalesa i la importància dels premis que es poden atribuir i el nivell màxim de pèrdua possible, es considerà necessari establir una norma reglamentària específica que en desenvolupés l'explotació presencial al casino de joc. D'acord amb el mandat legislatiu, i la necessitat sobrevinguda en l'explotació d'aquests jocs d'atzar, atesa la imminent obertura i posada en funcionament de l'establiment del casino de joc, es promogué aquest nou Reglament del joc d'apostes, que s'aprovà mitjançant el Decret 479/2022, del 23 de novembre del 2022, i es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 30 de novembre del 2022.

3. Gestió, instrucció i atorgament de llicències d'explotació de jocs d'atzar

Tal com s'indica en la introducció que encapçala aquesta memòria, en el marc de la instrucció i l'atorgament de les diferents classes de llicències, relatives a les diverses modalitats de jocs d'atzar establertes en la Llei, l'any 2022 els Serveis Tècnics del CRAJ han instruït **372** llicències: **190** llicències de classe E, **51** llicències de classe F, **104** llicències de classe H, **18** llicències de classe I i **9** llicències de classe J.

Al llarg d'aquest apartat s'informa sobre la situació de la llicència de classe A, de la situació de la llicència de classe B i de la regularització de les llicències de classe G atorgades durant l'exercici 2021, així com de la instrucció i l'atorgament de les llicències de les classes E, F, H, I i J.

i. Llicència de classe A

Amb l'atorgament de la llicència de classe A, que autoritza la instal·lació i l'explotació d'un casino de joc al Principat d'Andorra, l'operador titular de la dita llicència està obligat a complir totes les disposicions vigents en matèria de joc relacionades amb l'activitat d'explotació del casino de joc, sense perjudici del compliment d'altres disposicions que siguin aplicables, com ara l'obtenció de totes les autoritzacions administratives necessàries amb aquesta finalitat i, en especial, l'autorització d'obertura i funcionament.

En aquest sentit, la resolució del Consell d'Administració del CRAJ de data 4 de setembre del 2020 establia com a termini màxim per sol·licitar l'autorització d'obertura i funcionament del casino de joc el dia 4 de setembre del 2022. L'operador, davant la impossibilitat de garantir el compliment d'aquest termini, ateses les circumstàncies socioeconòmiques derivades dels efectes de la crisi sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2 i del conflicte bèl·lic entre Rússia i Ucraïna, quant al subministrament de materials i altres, directament i indirectament, relacionades amb la fase d'execució de la construcció de

l'establiment, en sol·licità la pròrroga, de conformitat amb el que està establert en les disposicions del Reglament del casino de joc i del plec de bases per a la licitació d'una llicència de classe A per instal·lar i explotar un casino de joc al Principat d'Andorra. Després d'una anàlisi exhaustiva i acurada, recolzada en diferents informes tècnics, s'acordà la pròrroga sol·licitada, quant al termini màxim per presentar la sol·licitud d'autorització d'obertura i funcionament del casino de joc, fins al dia 4 de març del 2023.

Atenent el que disposa la base 18 del plec de bases per a la licitació d'una llicència de classe A per instal·lar i explotar un casino de joc al Principat d'Andorra, en data 6 d'abril del 2021 es creà la Comissió de Control i Seguiment del Casino de Joc, que es constituí plenament el 14 de juny del 2022.

La Comissió, en la seva comesa de vetllar pel compliment dels requisits establerts en el plec de bases i dels compromisos assumits per l'adjudicatària del concurs, durant el període de construcció i instal·lació del casino de joc, ha mantingut diverses reunions amb els membres i ha efectuat les corresponents visites a l'edifici en construcció, amb la finalitat de dur a terme el seguiment de l'execució de l'obra i dels progressos assolits, en el marc de la pròrroga del termini per a l'obertura i el funcionament del casino.

ii. Llicència de classe B

L'operador titular de la llicència de la classe B, que autoritza l'explotació d'un bingo al Principat d'Andorra, a fi de donar compliment a les disposicions de l'article 16 del plec de bases per a la licitació d'una llicència de classe B per a l'explotació d'un bingo, presentà un any més la seva memòria justificativa de l'acompliment dels compromisos adquirits i dels requisits mínims establerts, així com de les millores proposades en la fase de licitació de la llicència, relativa a l'exercici del 2021, la qual ha estat objecte d'anàlisi amb l'elaboració de l'informe de situació, mitjançant l'informe jurídic i comptable corresponents. Aquests informes recullen el grau d'acompliment tant dels compromisos assumits per l'operador com de l'explotació de la llicència durant el seu quart any de vigència.

En relació amb els cartrons del joc del bingo, l'operador tramet al CRAJ, mensualment i trimestralment, la preceptiva informació sobre el consum i l'estocatge dels cartrons físics oficials i virtuals, fet que permet al regulador un control compendiós sobre l'explotació d'aquesta modalitat de joc. En aquest sentit, cal destacar que el mes de novembre del 2022 tingué lloc la signatura d'un nou protocol d'actuació per a l'edició, l'estocatge, el control i l'autorització dels cartrons físics oficials del joc del bingo tradicional al Principat d'Andorra, que va deixar sense efecte el protocol signat en data 31 de gener del 2018.

El protocol d'actuació el subscriuen, per triplicat i a un sol efecte, l'operador titular de la llicència de classe B, el proveïdor i subministrador dels cartrons físics oficials del joc del bingo i el CRAJ. Aquest instrument determina les mesures per a l'aprovisionament dels cartrons, el procediment de comunicació, les seves característiques i les mesures de seguretat i funcionament, així com el seu lliurament i control.

iii. Llicències de classe E

Pel que respecta a l'atorgament de les llicències de classe E, cal destacar un augment del **6,25%** en relació amb el darrer exercici, i s'ha passat de **176** llicències atorgades el 2021 a **187** llicències atorgades l'any 2022.

La modalitat de "concurs amb intervenció d'atzar" passa d'**11** llicències l'any 2021 a **9** llicències l'any 2022; la modalitat de "rifes" passa de **4** llicències l'any 2021 a **5** llicències l'any 2022; la modalitat de "participacions de loteria" passa de **8** llicències l'any 2021 a **7** llicències l'any 2022; i, finalment, la modalitat de "loteries de promoció o publicitàries" és la que registra l'increment més notori de les llicències de classe E, en passar de **153** llicències l'any 2021 a **166** llicències el 2022.

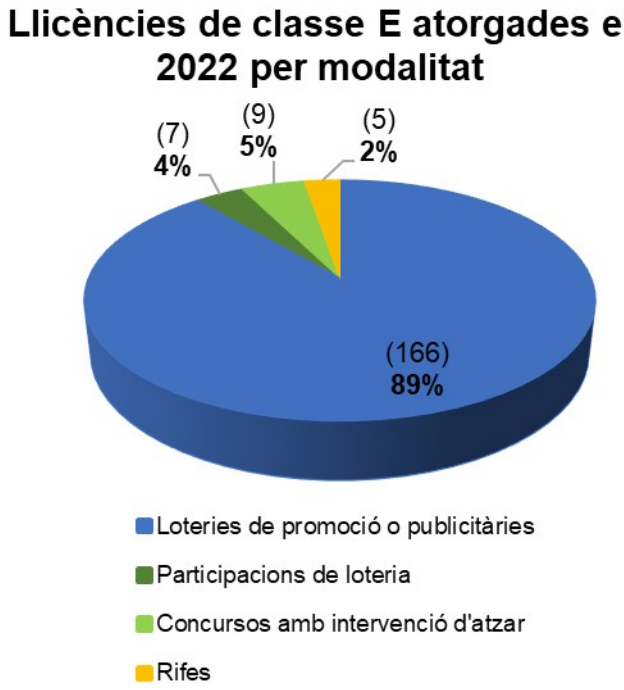
Llicències de classe E atorgades el 2022 per modalitat
(7) 4%
(9) 5%
(5) 2%
(166) 89%
Loteries de promoció o publicitàries
Participacions de loteria
Concursos amb intervenció d'atzar
Rifes

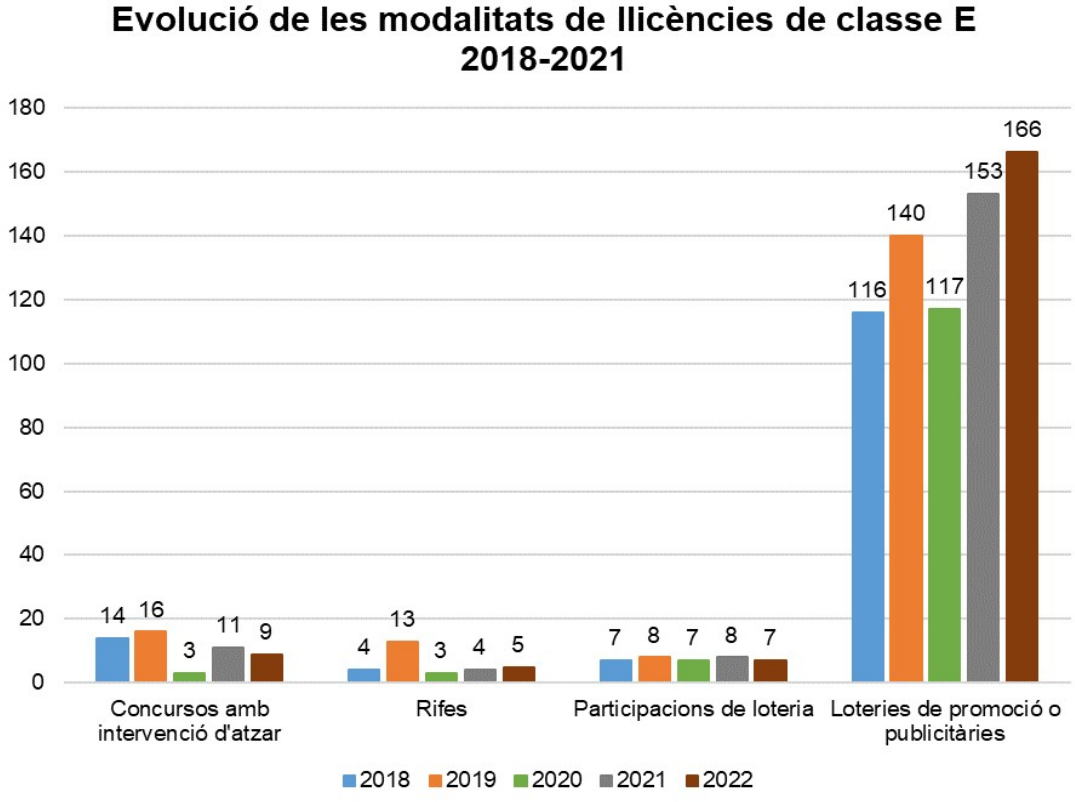
Evolució de les modalitats de llicències de classe E 2018-2021
180
160
140
120
100
80
60
40
20
0
14 16 3 11 9
4 13 3 4 5
7 8 7 8 7
116 140 117 153 166
Concursos amb intervenció d'atzar
Rifes
Participacions de loteria
Loteries de promoció o publicitàries
2018 2019 2020 2021 2022

El gràfic anterior exposa l'evolució de les diferents modalitats de la llicència de classe E. Es pot constatar que s'ha arribat a xifres similars a les assolides abans de la situació causada per la pandèmia del SARS-CoV-2, arran de la regularització i desaparició de restriccions i principalment de la recuperació econòmica dels diferents sectors del teixit empresarial del país.

iv. Llicències de classe F

Quant a l'activitat desenvolupada pel CRAJ en matèria d'atorgament de llicències de classe F durant l'any 2022, el regulador ha emès un total de **51** llicències, **27** més que en l'exercici anterior, que queden repartides de la manera següent:

- **37** en la modalitat de rifes benèfiques

- **14** en la modalitat de quinto tradicional

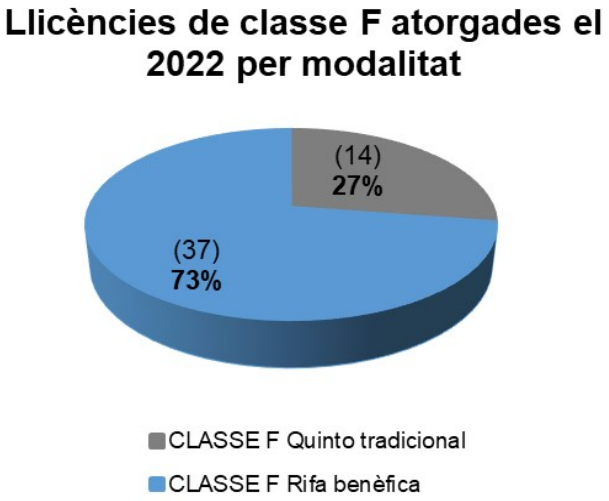

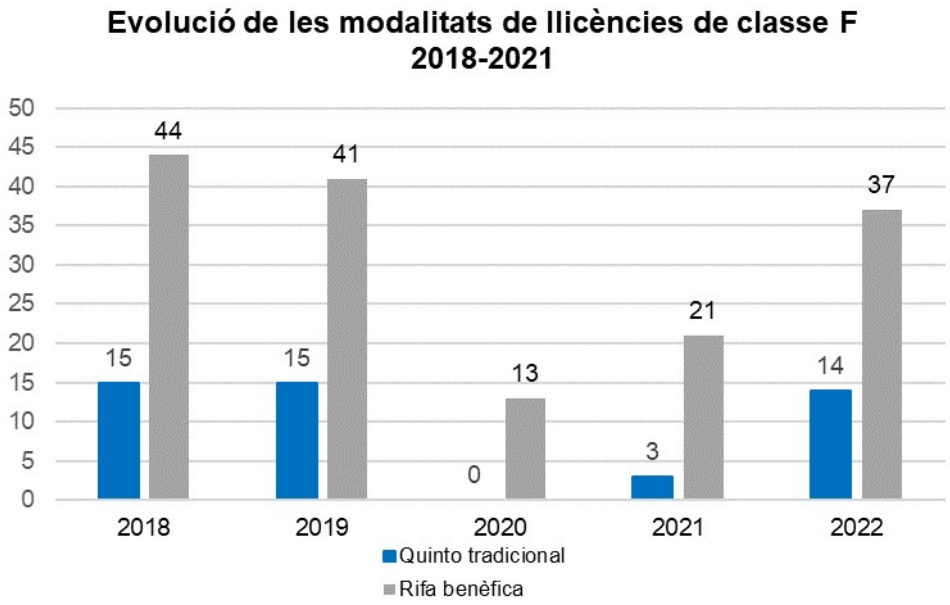

Donant continuïtat a les raons exposades, quant al creixement significatiu de les llicències de classe E, pel que respecta a les llicències de classe F s'observa igualment un acreixement durant el 2022, tenint en compte la situació dels dos exercicis anteriors. Així, es pot copsar una aproximació a les xifres relatives a les llicències atorgades l'exercici del 2019, en el qual es va registrar un total de **15** llicències per a la modalitat de "quinto tradicional", per les **14** llicències atorgades, per a aquesta modalitat, durant l'exercici del 2022, i **41** llicències per a la modalitat de "rifa benèfica", per les **37** llicències atorgades, per a la mateixa modalitat, durant aquest exercici.

v. Llicències de classe G

Durant l'exercici del 2021 es van atorgar les primeres llicències de classe G que autoritzen la distribució comercial de jocs d'atzar pur de sorteig i presortejats, entre els quals les loteries i els jocs mixtos d'atzar d'apostes mútues esportives, hípiques o altres, per als espais físics fixos, de forma exclusiva, principal i permanent, dels operadors de joc d'atzar titulars d'una llicència de classe C i classe C@. Les llicències de classe G es van atorgar als quatre punts de venda identificats per SELAE que comercialitzaven els seus productes de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, en reunir les condicions legals i reglamentàries previstes per la normativa vigent, i mancava exclusivament la presentació del contracte de distribució comercial que havien d'obtenir de SELAE, un cop finalitzada i adjudicada la licitació de nous punts de venda integrals de SELAE.

L'atorgament de la llicència, per tant, restava condicionat al procés de selecció dels seus titulars, per part de SELAE, així com al compliment dels requisits legals, i més concretament al moment de la formalització i la presentació de l'esmentat contracte de distribució comercial que el titular subscrigués amb SELAE, de conformitat amb les disposicions del conveni. Finalitzat el procés de selecció, per part de SELAE, el 22 d'agost del 2022 els quatre establiments esdevingueren finalment punts de venda integrals, és a dir, administracions de loteria.

El mes de setembre del 2022 els quatre distribuïdors principals, en compliment de les disposicions de la llicència esmentada i del conveni signat entre el CRAJ i SELAE, varen presentar el preceptiu contracte de *"Servicios de Gestión de Punto de Venta de Loterías y Apuestas del Estado"* com a punts de venda integrals de SELAE a Andorra, així com la respectiva renúncia a la titularitat del contracte de *"Servicios de Gestión del Punto de Venta Mixto"* que ostentaven. És amb motiu d'aquesta regularització que el CRAJ procedí a la modificació de les llicències atorgades durant l'exercici 2021, concretament en el que respecta a la durada inicial de la llicència de classe G, que va quedar supeditada a la durada del contracte subscrit amb l'operador de la categoria 3 titular de la llicència de classe C i classe C@, SELAE, així com a l'atorgament de les llicències de classe I que permeten exercir l'activitat professional relacionada amb els jocs d'atzar regulats i autoritzats mitjançant la llicència de les classes C i C@ a tota persona al servei dels establiments respectius.

La informació presentada mensualment davant del CRAJ, pels quatre distribuïdors principals, relativa a la venda dels jocs d'atzar autoritzats al Principat d'Andorra representa les xifres següents:

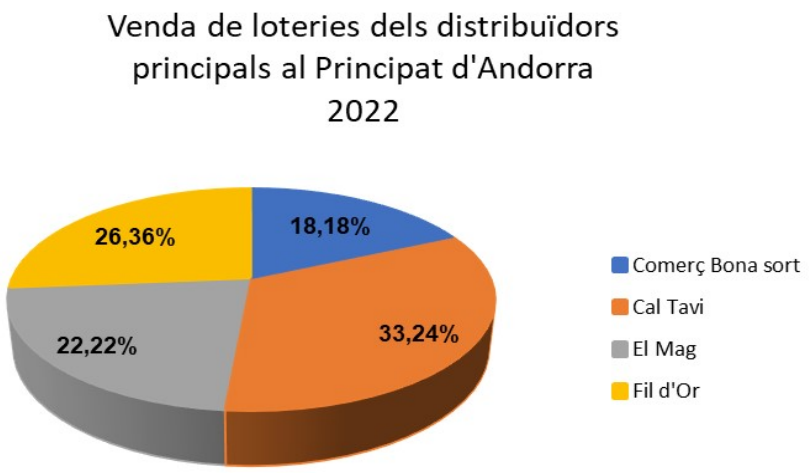

vi. Llicències de classe H

Tal com s'avança en la introducció d'aquesta memòria, durant l'exercici del 2022 s'atorgaren les primeres llicències de classe H arran de la regularització tant dels punts de venda integrals de SELAE al Principat d'Andorra com de la comercialització de la loteria nacional espanyola al nostre territori.

En aquest darrer cas, la regularització radica, per una banda, en el fet que únicament es permet l'entrada de loteria al territori del Principat d'Andorra pels operadors que hagin obtingut la llicència preceptiva o per les persones físiques i jurídiques que, per al seu ús personal, no superin els cent euros del valor facial del conjunt de dècims de loteria, en compliment del que està establert a la disposició addicional tercera de la Llei 4/2021, del 22 de març, de text consolidat de regulació dels jocs d'atzar. Per una altra banda, únicament se'n permet la comercialització als establiments que han esdevingut administracions de loteria

de SELAE a Andorra, autoritzats segons la normativa andorrana com a distribuïdors principals, i a les persones físiques o jurídiques interessades en la distribució comercial en llocs fixos, de forma accessòria a la seva activitat principal, de jocs d'atzar pur de sorteig i presortejats i, en particular, les loteries, obtinguts dels titulars d'una llicència de classe G, que hagin aconseguit una llicència de classe H, prop del CRAJ, com a distribuïdors mixtos.

Així les coses, durant el període comprès entre el mes d'agost i el mes de desembre d'enguany, el CRAJ gestiona i atorga exactament **104** llicències de classe H. Una bona part dels operadors de llicència de classe H són establiments que ja comercialitzaven aquests productes de jocs d'atzar, de forma accessòria a la seva activitat principal, abans que es normalitzés i regularitzés aquesta situació.

vii. Llicències de classe I

Amb l'entrada en vigor del Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l'operador de la categoria 2: bingo, l'any 2018 es van atorgar les primeres llicències de classe I, adreçades a tota persona que exercís qualsevol activitat professional relacionada amb els jocs d'atzar regulats i explotats amb la llicència de classe B, sales de bingo. Des de l'any 2018 fins l'any 2022, l'atorgament de les llicències de classe I vinculades a les activitats desenvolupades per l'operador de

categoria 2 s'ha mantingut estable, tot i resultar afectats per l'aplicació de les mesures sanitàries adoptades a causa de de la pandèmia.

Aquest exercici s'ha sol·licitat i atorgat un total de **10** llicències de classe I, per part de treballadors que desenvolupen la seva activitat professional per compte de l'operador de la categoria 2. D'aquestes **10** llicències atorgades, **2** han quedat sense efecte al llarg de l'exercici, degut al fet que els titulars han cessat la seva activitat professional en el sector del joc del bingo.

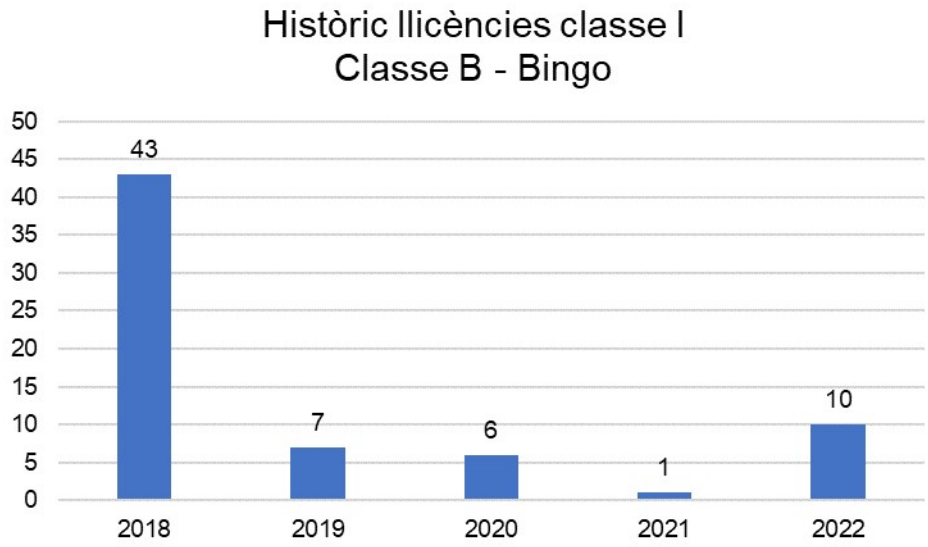

Al mes de juny del 2022 entrà en vigor el Reglament de les llicències de les classes I i J per a l'operador del casino i per a l'operador del bingo, que regula per primera vegada l'explotació d'aquesta classe de llicències per tota persona que exerceixi una activitat professional relacionada amb els jocs d'atzar regulats i autoritzats a ser explotats amb la llicència de classe A. Amb l'obertura i posada en

funcionament del casino de joc, durant el primer trimestre del 2023, es preveu l'atorgament d'aproximadament unes **100** llicències de classe I.

En darrer terme, cal assenyalar que durant el 2022, tal com s'exposa a l'apartat *v* d'aquest punt, amb motiu de la regularització dels quatre distribuïdors principals com a punts de venda integrals de SELAE, esdevingué necessari donar compliment a les disposicions del Reglament regulador de les llicències de les classes C, C@, G i H i de la llicència de classe I per exercir l'activitat relacionada amb aquestes llicències. El CRAJ va atorgar les corresponents llicències de classe I a tota persona al servei dels respectius establiments, així com les targetes d'identificació, concretament **8** llicències, que els permeten exercir l'activitat professional relacionada amb els jocs d'atzar regulats i autoritzats mitjançant la llicència de classe C i C@.

viii. viii. Llicències de classe J

En relació amb les llicències de classe J, que autoritzen els equipaments de jocs d'atzar definits en l'article 4 de la Llei de regulació dels jocs d'atzar, i les activitats connexes de venda, arrendament, proveïment, disposició, importació, exportació, producció, fabricació, posada a disposició i serveis d'instal·lació, de manteniment o de reparació d'equipaments de jocs d'atzar, cal destacar que durant l'any 2022, amb motiu de l'entrada en vigor del nou Reglament de les llicències de les classes I i J per a l'operador del casino i per a l'operador del bingo, així com la

determinant obertura i posada en funcionament del casino de joc prevista per al primer trimestre del 2023, s'han presentat **9** sol·licituds de llicència de classe J i s'han atorgat finalment **8** llicències d'aquesta classe. Amb l'atorgament de les llicències de classe J, i la corresponent inscripció al Registre d'empreses o de subministradors d'equipaments de jocs d'atzar, els operadors procedeixen a l'homologació i el registre dels respectius equipaments de joc, que han de proveir a l'operador del casino i/o del bingo, davant del CRAJ. Actualment hi ha inscrits al Registre de Models del CRAJ exactament **71** models d'equipaments de jocs d'atzar, dels quals **8** són explotats a les sales de joc del bingo.

ix. Atorgament de permisos d'explotació d'equipaments de jocs d'atzar

Homologats i inscrits al Registre de Models, els operadors han de sol·licitar davant del CRAJ els preceptius permisos d'explotació dels equipaments de jocs d'atzar, que identifiquen i legalitzen individualment cada equipament acreditant-ne la correspondència amb un model homologat i inscrit, i es lliura a aquest efecte el codi corresponent a cada equipament de joc. Aquests permisos tenen una validesa de quatre anys, renovables per períodes de dos. Des de l'any 2018, amb l'atorgament dels primers permisos d'explotació d'equipaments de jocs d'atzar, i fins l'any 2022, amb un increment d'operadors de classe J, es registra l'existència de **18** permisos d'explotació en vigor, **16** corresponents a màquines recreatives amb premi programat, que representen 48 posicions de joc, i **2** corresponents a màquines de videobingo, que representen 14 posicions de joc.

4. Servei d'Inspecció del Consell Regulador Andorrà del Joc

Tal com ja indicava la memòria d'activitats del 2021, amb motiu de l'entrada en vigor del Reglament regulador del Servei d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc, resultà imminent designar i habilitar un agent del Servei d'Inspecció, així que en data 24 de novembre del 2021 es publicà, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, un edicte per a la contractació d'una persona per ocupar la plaça de tècnic inspector del CRAJ.

Durant el primer trimestre del 2022 es dugué a terme el procés de selecció i es cobrí la plaça definitivament. A l'empara de les disposicions de la Llei 4/2021, del 22 de març, de text consolidat de regulació dels jocs d'atzar, de les disposicions del Reglament regulador del Servei d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc*,* i a proposta del director general, en la sessió del 8 de març del 2022 el CRAJ aprovà la contractació del tècnic inspector de l'entitat, que va quedar habilitat a aquest efecte.

Havent superat el procés de formació de forma satisfactòria, s'emeté la corresponent acreditació de l'habilitació com a agent del Servei d'Inspecció del CRAJ, per exercir la potestat d'enquesta i inspecció dels jocs d'atzar, dels operadors i dels establiments de jocs d'atzar, participar en la lluita contra el joc il·legal i contra el frau en matèria de jocs d'atzar i vetllar pel compliment de les

exigències d'interès públic corresponents als objectius determinats per la Llei, per una durada de quatre anys, renovable.

Durant aquest exercici, i més concretament durant el darrer semestre, el Servei d'Inspecció del CRAJ ha dut a terme diferents actuacions, entre les quals destaquen la participació en les sessions de la Comissió de Control i Seguiment del Casino de Joc i un control exhaustiu sobre l'explotació de loteries de promoció o publicitàries i rifes, així com el control de la regularització de les loteries vinculades a l'explotació de les llicències de classe H, distribuïdors mixtos, i ha actuat sempre amb l'eficàcia deguda en les seves potestats d'enquesta i inspecció.

5. Interdiccions d'accés al joc d'atzar

L'any 2022, en la gestió de les sol·licituds de prohibició i accés a les sales de joc, a petició pròpia de l'interessat, per criteri mèdic o en aplicació d'una resolució judicial o administrativa específica, es constata una tendència estable en comparació amb el nombre de sol·licituds d'exercicis anteriors. En aquest sentit, s'han enregistrat **24** prohibicions voluntàries, **1** prohibició d'accés en aplicació d'una resolució judicial i **13** sol·licituds d'accés a les sales de bingo.

Arran de la propera obertura del casino de joc, el CRAJ ha procedit a modificar les respectives sol·licituds de prohibició i accés a les sales de joc del Principat

d’Andorra, a l’efecte que les prohibicions siguin efectives per a ambdós establiments, el casino i el bingo.

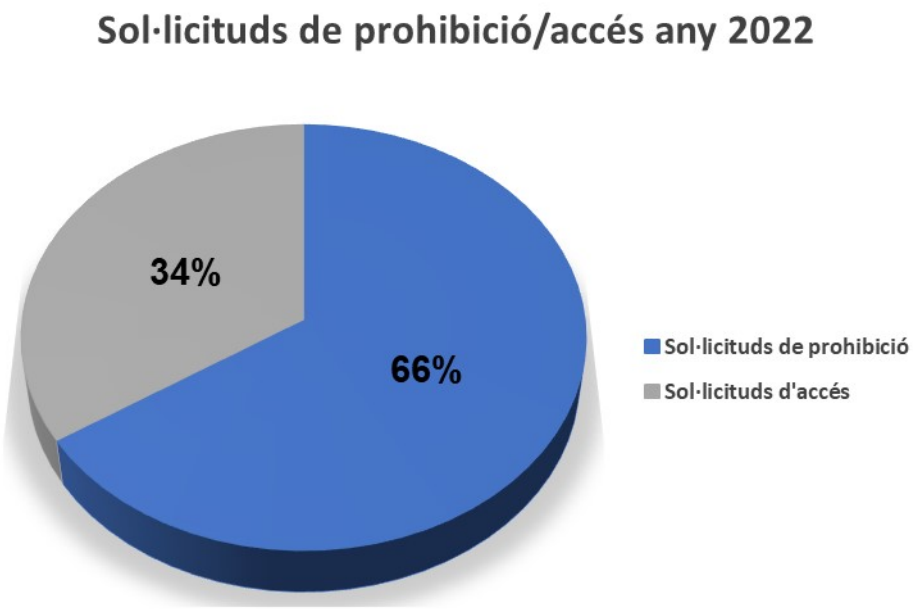

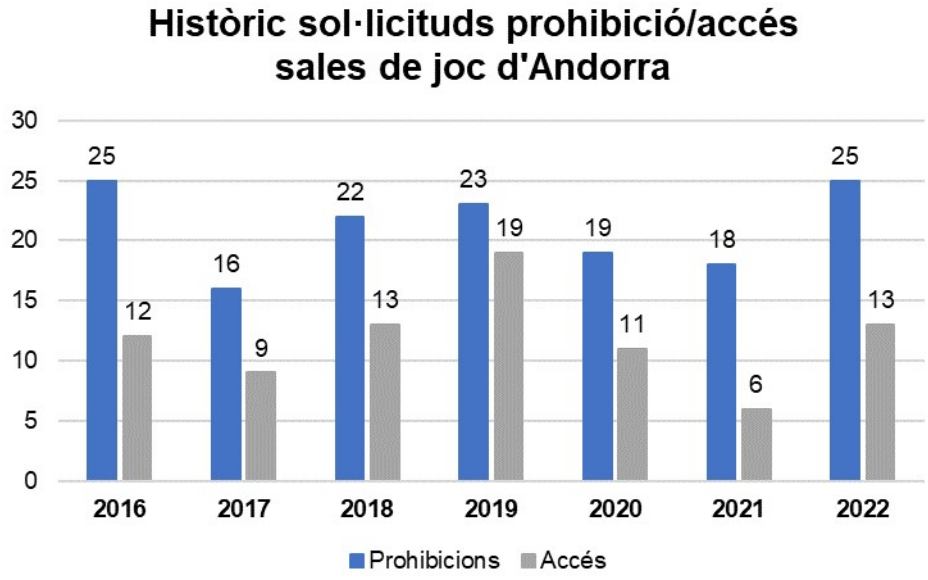

6. Convenis de Loteries

La signatura del conveni marc entre el CRAJ i SELAE implicà un canvi notori en l'obtenció de recursos econòmics per part del regulador d'ençà de l'any 2021. Per a aquest exercici 2022 se'n deriven uns ingressos per un import de 660.478,66 euros, corresponents al percentatge per la venda de tots els productes de SELAE durant el 2021, xifra que representa un 21,75% més respecte a l'import liquidat durant el darrer exercici.

En aquest sentit, es preveu que els ingressos que es derivin de les vendes d'aquests productes durant l'exercici del 2022 siguin significativament superiors, a causa de la regularització dels quatre distribuïdors principals, com a administracions de loteria, i de la normalització en la comercialització de les loteries, i més concretament de la loteria nacional espanyola al territori del Principat d'Andorra, extensament exposada en els punts precedents.

Quant a la signatura dels convenis amb la Organización Nacional de Ciegos Españoles (ONCE) i Loteries de Catalunya (LC), operadors històrics, el CRAJ ha seguit amb les negociacions dels convenis marc respectius, amb la intenció ferma de poder concloure'n la ratificació i signatura.

La mesura provisional i transitòria declarativa de les loteries introduïdes en territori andorrà per comercialitzar-les, adoptada l'any 2016 i establerta amb la finalitat

d'obtenir la informació necessària per comptabilitzar l'entrada dels productes de joc d'atzar tant de SELAE com de l'ONCE, així com la informació relativa als establiments que comercialitzen aquests productes al Principat d'Andorra, queda pràcticament restringida als productes de l'ONCE i de Loteries de Catalunya, atès que a partir del mes de setembre del 2022, amb la regularització dels quatre distribuïdors principals, tal com s'exposa en el punt 3.*v* d'aquesta memòria, es prohibeix l'entrada al Principat d'Andorra de productes de loteries de SELAE, per comercialitzar-los, a excepció dels quatre distribuïdors principals.

Es constata que des de l'1 d'agost del 2016 fins al 30 de desembre del 2022 s'han comptabilitzat **10.884** declaracions, de les quals **6.200** corresponen a la loteria espanyola de SELAE, **4.666** a productes de l'ONCE i **29** a Loteries de Catalunya.

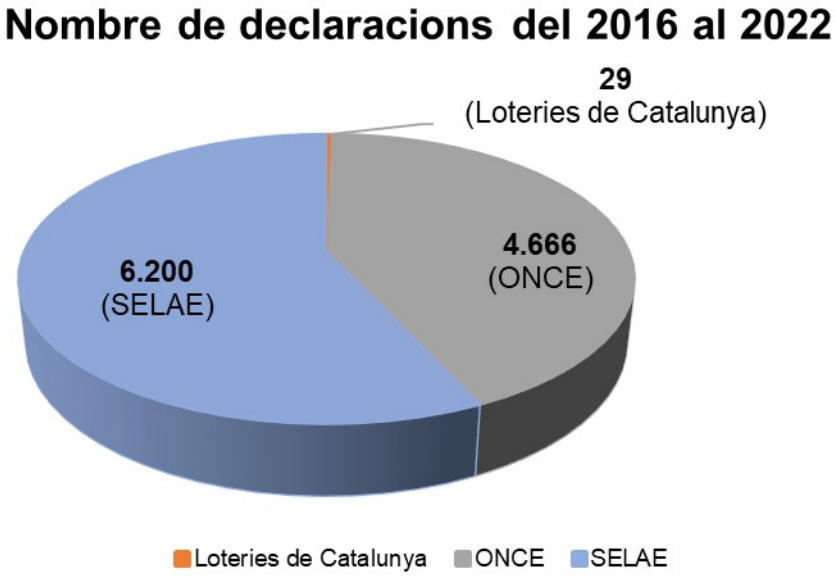

El nombre d'establiments que comercialitzen productes de l'ONCE, segons les declaracions presentades, en data 30 de desembre del 2022, es quantifica en **20.**

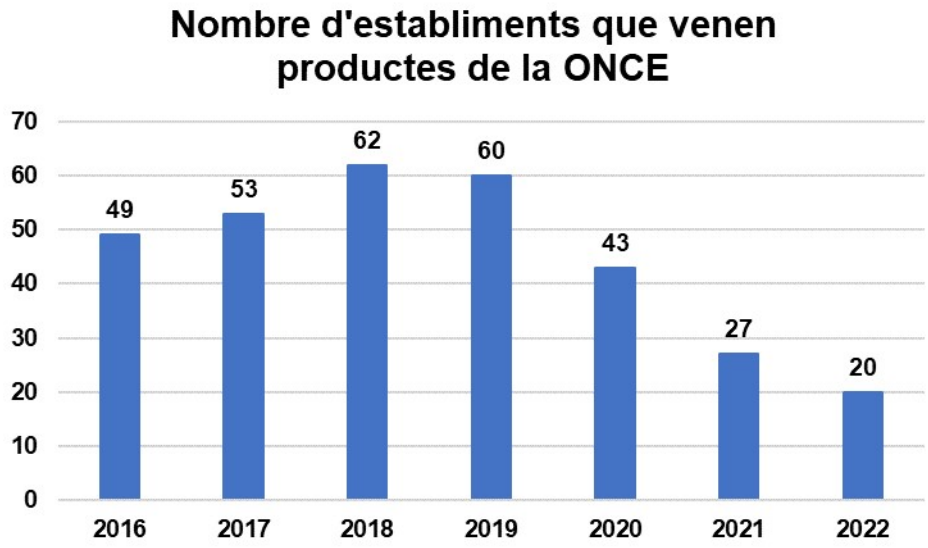

7. Comissions específiques

Durant l'any 2022, les comissions específiques que han de vetllar pel "Joc responsable, l'addicció al joc i la protecció dels grups de risc" i per "l'Ordre públic, la lluita contra el frau i el blanqueig de capitals" han seguit desenvolupant les recomanacions respectives a fi de donar continuïtat als projectes iniciats en l'exercici anterior.

En el marc de la comissió específica del "Joc responsable, l'addició al joc i la protecció dels grups de risc", des de la Secretaria d'Estat d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, conjuntament amb l'UCA, la Unitat de Conductes Addictives del Servei

Andorrà d'Atenció Sanitària, s'han impartit les sessions anuals informatives sobre "joc patològic: fases, indicadors de risc i tractament" al personal al servei de les sales de bingo. En aquest mateix context, i amb la tan referenciada obertura del casino de joc, es preveu que el primer semestre del 2023 tinguin lloc diferents sessions dirigides a formar el personal que desenvoluparà la seva activitat professional per a aquest operador.

Finalment, també cal destacar que en el marc de la Comissió Específica per *"l'Ordre públic, la lluita contra el frau i el blanqueig de capitals"* s'ha exposat que durant el 2022 els funcionaris de la Unitat d'Investigació Econòmico Financera el Cos de policia, van realitzar les següents formacions:

- *V Jornada Internacional Juego responsable y nuevas tecnologias*, que va tenir lloc a Madrid el 26 de setembre del 2022, amb ponències de diferents membres de la policia nacional espanyola, també de diferents policies autonòmiques espanyoles, el ministeri de consum d'Espanya o Interpol entre altres.
- *Formació en relació a la detecció d'activitats sospitoses en el finançament il·lícit de casinos*, que va tenir lloc a Andorra el 16 de novembre del 2022 i que van impartir experts del Govern dels Estats Units.

8. Implantació de la legislació en matèria de protecció de dades personals

Durant el darrer trimestre del 2022 s'han contractat els serveis d'una empresa especialitzada en matèria de protecció de dades personals, amb la qual s'estan duent a terme conjuntament les preceptives tasques per a l'adaptació a les disposicions establertes en la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals i en els seus reglaments d'aplicació. Aquestes tasques consisteixen principalment en l'establiment de la figura del Delegat de Protecció de Dades i en l'aplicació d'un pla de treball amb la finalitat d'implementar les mesures de seguretat tècniques, organitzatives i jurídiques legalment requerides, resultants de l'auditoria de compliment normatiu i l'avaluació inicial de riscos efectuada al CRAJ.

9. Implantació de la legislació en matèria de contractació pública

En data 12 de maig del 2022 s'aprovà la Llei 14/2022, del 12 de maig, de contractació pública, es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* l'1 de juny del 2022 i s'establí la seva entrada en vigor per a després de tres mesos de publicar-se.

L'objecte d'aquesta Llei és regular la contractació del sector públic, a fi de garantir que s'ajusti als principis de publicitat i transparència, de lliure competència, de lliure accés a les licitacions i de no-discriminació i igualtat de tracte entre els licitadors; i d'assegurar, en connexió amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària i control de la despesa i el principi d'integritat, una utilització eficient dels fons destinats a la realització d'obres, l'adquisició de béns i la contractació de serveis mitjançant l'exigència de la definició prèvia de les necessitats que s'han de satisfer, la salvaguarda de la lliure competència i la selecció de l'oferta econòmicament més avantatjosa.

La norma estableix que l'Administració general ha de posar a disposició de tots els òrgans de contractació del sector públic una plataforma electrònica que permeti la difusió a través d'Internet dels seus perfils de contractant, així com la prestació d'altres serveis complementaris associats al tractament informàtic d'aquestes dades. Amb la finalitat de donar compliment a la normativa vigent, el CRAJ ha seguit els procediments establerts per la Intervenció General del Govern, per adherir-se a la plataforma electrònica i portar a terme la seva activació, prevista per al primer trimestre de l'exercici del 2023.

10. Projectes previstos per a l'any 2023

Dos dels projectes clau, que es preveuen poder culminar durant aquest exercici del 2023, tot i haver estat previstos en memòries anteriors, són poder liderar

l'organització de jornades sobre joc responsable, en col·laboració amb el sector del joc i les diferents administracions, així com professionals entesos en la matèria, i reprendre l'anàlisi per a l'establiment d'una loteria nacional al Principat d'Andorra.

Per raons alienes a la nostra entitat, no ha estat possible concloure el procés de ratificació i signatura dels preceptius convenis amb la Organización Nacional de Ciegos Españoles (ONCE) i Loteries de Catalunya (LC), aquest 2022, de manera que per al nou exercici el CRAJ seguirà dedicant tots els esforços a acabar el procés esmentat i regularitzar l'explotació i comercialització d'aquests jocs d'atzar al nostre país.

En l'àmbit legislatiu, es preveu seguir donant compliment a les disposicions normatives, amb el desenvolupament i l'aprovació d'una única compilació reglamentària amb motiu de la possible aprovació del Projecte de llei dels jocs d'atzar durant l'exercici del 2023.

Andorra la Vella, 30 de desembre del 2022

Signat electrònicament
Xavier Bardina Pau
Director General del CRAJ

Xavier Bardina
Director general